

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	21. juni 2001

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Erhvervsministeriets grundnotat om ændret forslag til Rådets forordning om Statut for Det Europæiske Andelsselskab – formandskabets kompromisforslag.

Ændret forlag til Rådets forordning om Statut for Det Europæiske Andelsselskab – formandskabets kompromisforslag

Resumé

Formålet med forslaget er – som led i Det Indre Marked - at sikre lige konkurrencevilkår og fremme den økonomiske udvikling gennem tilvejebringelse af passende juridiske rammer for andelsselskaber, der er en organisationsform, som anerkendes i samtlige medlemslande. Forslaget giver mulighed for, at andelsselskaberne kan udbygge deres virksomhed på tværs af grænserne, gennem dannelsen af et Europæisk Andelsselskab (SCE).

Et SCE defineres således, at der er en selskabskapital fordelt på andele, at selskabet har til formål at tjene medlemmernes interesser og fremme deres økonomiske og/eller samfundsmæssige aktiviteter, at antallet af medlemmer samt størrelsen

Dato 19. juni 2001

EM0358/AL

af dets kapital kan variere, at medlemmerne kun hæfter for selskabets forpligtelser med deres andel af kapitalen, samt at SCE'ets aktiviteter hovedsagligt fremmes ved samhandel med medlemmerne. Retsgrun forventes at være artikel 308.

Forslaget vil muligvis medføre dansk følgelovgivning om Det Europæiske Andelsselskab. Omfanget af en følgelovgivning er usikker, da det endelige behov for regulering ikke kendes endnu.

1.

Baggrund

I foråret 1992 fremsatte Kommissionen et forslag til en statut om Det Europæiske Andelsselskab (SCE) (KOM (1993) 252 endelig udgave) bestående af en forordning

om de generelle regler og et tilhørende forslag til direktiv om medarbejdernes indflydelse i et SCE. Formålet med forslaget var at åbne op for samarbejde på tværs af grænserne mellem europæiske andelsselskaber, og at eliminere de barrierer der hidtil havde været ind enfor EU af juridisk og administrativ karakter. Forhandlingerne om Det Europæiske Andelsselskab blev i 1995/96 udskudt i lyset af sammenbruddet i forhandlingerne om en tilsvarende statut for Det Europæiske Selskab (SE).

Da det på Det Europæiske Råds møde i Nice den 7.-9. december 2000 lykkedes at opnå principiel enighed om en statut for Det Europæiske Selskab (SE), har det svenske formandskab genoptaget forhandlingerne om Det Europæiske Andelsselskab.

Formandskabet har den 28. marts 2001 fremsat en revideret version af direktivforslaget vedr. medarbejderindflydelse i Det Europæiske Andelsselskab. Forslaget er stort set identisk med SE-medarbejderdirektivet.

Formandskabet har endvidere den 12. april 2001 fremsat nyt forslag til Rådets forordning om Statut for det europæiske andelsselskab. Udkastet er som udgangspunkt i overensstemmelse med det oprindeligt fremsatte forslag. Det er imidlertid redigeret, så det i systematik og formuleringer svarer til forordningsteksten vedrørende Det Europæiske Selskab (SE). Dette indebærer bl.a., at definitionen af et andelsselskab er ændret i forhold til det oprinde lige forslag. Endvidere er det redigeret således, at forældede henvisninger er tilpasset gældende regler. Eksempelvis er henvisninger til ECU erstattet af henvisninger til EURO.

Direktivet og forordningen skal ses som en helhed.

Der henvises til det samme retsgrundlag som for forordningsforslaget vedrørende SE-selskabet, dvs. artikel 308, hvorefter forslaget skal vedtages af Rådet med enstemmighed efter høring af Europaparlamentet.

- Indhold.

Forordningen skaber rammer for etablering af andelsselskaber på et fællesskabsretligt grundlag i lighed med Det Europæiske Selskab (SE). Stiftelsen af et europæisk andelsselskab (SCE) skal ligesom Det Europæiske Selskab (SE) ses som et tilbud til europæiske virksomheder, hvis aktiviteter falder indenfor flere medlemsstater

Et SCE defineres således, at der er en selskabskapital fordelt på andele, at selskabet har til formål at tjene medlemmernes interesser og fremme deres økonomiske og/eller samfundsmæssige aktiviteter, at antallet af medlemmer samt størrelsen af dets kapital kan variere, at medlemmerne kun hæfter for selskabets forpligtelser med deres andel af kapitalen, samt at SCE'ets aktiviteter hovedsagligt fremmes ved samhandel med medlemmerne.

Et SCE er underlagt forordningens bestemmelser, selskabets vedtægter, når forordningen udtrykkeligt tillader det, eller bestemmelserne i hjemstedsstatens lovgivning om SCE.

På de områder, der ikke er omfattet af denne forordning, finder medlemsstaternes lovgivning og fællesskabsretten anvendelse, bl.a. med hensyn til:

- skatteret
- arbejdstagernes medindflydelse i beslutningsprocessen og arbejdsret
- konkurrenceret
- industrielle, kommercielle og intellektuelle ejendomsrettigheder
- insolvens og betalingsstandsning.

Ifølge forordningens art. 2, stk. 1 kan et SCE-selskab stiftes:

"af mindst fem fysiske personer med bopæl i mindst to medlemsstater

af mindst fem fysiske personer og selskaber efter traktatens art. 48, stk. 2, samt andre offentligretlige eller privatretlige juridiske enheder, som er stiftet i henhold til en medlemsstats lovgivning, som har bopæl i eller hører under lovgivningen i mindst to forskellige medlemsstater

af selskaber efter traktatens art. 48, stk. 2, samt andre offentligretlige eller privatretlige juridiske enheder, som er stiftet i henhold til en medlemsstats lovgivning, som hører under lovgivningen i mindst to forskellige medlemsstater

ved fusion af andelsselskaber, som er stiftet i henhold til en medlemsstats lovgivning og har vedtægtsmæssigt hjemsted og hovedkontor inden for Fællesskabet, hvis mindst to af dem hører under forskellige medlemsstaters lovgivninger

ved omdannelse af et andelsselskab, som er stiftet i overensstemmelse med en medlemsstats lovgivning, og som har sit vedtægtsmæssige hjemsted og sit hovedkontor i Fællesskabet, hvis det i mindst to år har haft et forretningssted eller datterselskab, som hører under en anden medlemsstats lovgivning."

Stifterne skal udarbejde vedtægter i overensstemmelse med reglerne om andelsselskaber i hjemstedslandet. Vedtægterne skal indeholde selskabets navn, hjemsted, formål, angivelse af stifterne, betingelser for optagelse af medlemmer, rettigheder og pligter for medlemmerne, andelenes størrelse, mv.

Optagelse som medlem skal godkendes af ledelsen (bestyrelse eller direktion).

Registreringen af et SCE finder sted i det medlemsland, hvor selskabet har hjemsted. Et SCE's hjemsted kan uden opløsning flyttes til et andet medlemsland.

Mindstekapitalen er fastsat til 60.000 EURO. Kapitalen består af medlemmernes andele. På andele udstedt med indskud af kontanter skal der ved tegningen være indbetalt mindst 25% af den pålydende værdi. Restbeløbet skal være indbetalt efter senest fem års forløb. På andele udstedt mod indskud af andre værdier (apportindskud) skal der ved tegningen være foretaget fuld indbetaling.

Et SCE skal mindst én gang årligt afholde generalforsamling. Forslaget fastsætter nærmere regler om generalforsamling. Hver medlem af SCE'et skal have én stemme, uanset antallet af andele den pågældende besidder. Vedtægterne kan tillægge visse medlemmer flere stemmer. Herudover indeholder forslaget bestemmelser om stemmeret, passive medlemmer og tegning af andele. Endvidere skal et SCE fastlægge en ledelsesstruktur, som er to- eller enstrengt, hvilket vil sige, at der kan være både et tilsynsorgan (svarende til bestyrelse) og et administrationsorgan (svarende til direktion), eller der kan alene være et administrationsorgan. Endelig fastlægger forslaget bestemmelser om revision af årsregnskab og revisorforhold.

Personer, der ikke vil gøre brug af selskabets ydelser, kan optages som passive medlemmer (investorer). Med hensyn til den stemmeret, som vedtægterne kan tildele passive medlemmer, er SCE-selskabet underlagt lovgivningen i den medlemsstat, hvor selskabet har hjemsted.

Et SCE kan ophøre ved omdannelse til et nationalt andelsselskab eller ved beslutning af ophør samt tvangslukning (konkurs el. lign) efter hjemstedslandets regler.

Efter direktivforslaget om arbejdstagernes stilling kan et SCE ikke registreres, før der er etableret en medindflydelsesordning eller en informations- og høringsordning for virksomhedens arbejdstagere.

- **Europa-Parlamentets holdning**

Det seneste forslag vil blive forelagt Europa-Parlamentet til høring i medfør af artikel 308.

- **Nærheds- og Proportionalitetsprincippet.**

Formandskabet tager i forslaget ikke direkte stilling til forslagets forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

- **Gældende dansk ret**

Efter lov om erhvervsdrivende virksomheder, jf. lovbekendtgørelse nr. 546 af 20. juni 1996, skal et dansk andelsselskab med begrænset ansvar registreres i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Udover en registreringspligt indeholder loven kun en definition på et andelsselskab. Da der ikke findes en egentlig materiel lovregulering af danske andelsselskaber, baseres reguleringen udelukkende på vedtægts- og retspraksis samt sædvane for andelsområdet.<>

Opmærksomheden henledes dog på de særlige forhold, som gælder for andelskasserne, som reguleres i medfør af Bank- og Sparekasseloven. Disse selskaber behandles imidlertid som aktieselskaberne.

- **Høring**

Det ændrede forslag til forordning har været sendt i høring hos de relevante organisationer og myndigheder. Af høringssvarene fremgår, at andelssektoren, Dansk Arbejdsgiverforening og LO støtter generelt vedtagelsen af en europæisk statut på området. Det er imidlertid afgørende for bl.a. andelssektoren, at statuten kan rumme den danske andelsforms mangfoldighed og ikke nødvendiggør en EU-harmonisering eller på anden måde fører nogen national andelslovgivning med sig.

Danske Andelsselskaber henviser til, at flere af dets medlemsvirksomheder enten overvejer eller allerede gennemfører andelssamarbejde på tværs af landegrænserne. Danske Andelsselskaber er opmærksom på de gunstige virkninger, som en statut kan have for etablering af transnationale andelsselskaber, og støtter derfor vedtagelsen af en europæisk statut på området. Det er imidlertid afgørende, at statuten kan rumme den danske andelsforms mangfoldighed og ikke nødvendiggør en EU-harmonisering eller på anden måde fører nogen national andelslovgivning med sig.

Der er visse bestemmelser, som slet ikke falder ind under det danske andelssystem, f.eks. bestemmelserne om andele og andelskapital. I et traditionelt dansk andelsselskab består selskabets egenkapital af en såkaldt ufordelt fællesformue, og i mange tilfælde er der også personlige konti for hvert medlem, hvorfra der efter repræsentantskabets/generalforsamlingens beslutning foretages udbetalinger. Medlemmer af andelsselskaber i Danmark skal normalt ikke købe andele for at blive optaget, hvilket modsvarer af, at der ikke foretages udbetalinger fra den ufordelte fællesformue ved et medlems udtræden. Ud fra et ønske om at ville benytte sig af statuten, er det afgørende, at statuten giver mulighed for at praktisere det danske system med ufordelt fællesformue, hvorfra der ikke foretages udbetalinger ved udtræden samt personlige konti, som kun udbetales efter repræsentantskabets beslutning.

Danske Andelsselskaber fremhæver endvidere, at der i forslaget fastslås, at det øverste ledelsesorgan i et SCE udgøres af en generalforsamling. I Danmark er en generalforsamling selskabets højeste myndighed, hvor alle medlemmer har adgang, og hvor der bl.a. under overholdelse af vedtægternes regler om beslutningsdygtighed kan træffes beslutninger om vedtægtsændringer. I takt med selskabernes vækst har de større danske selskaber imidlertid indført et system med repræsentativt demokrati, hvor medlemmerne på lokale møder vælger repræsentanter til selskabets repræsentantskab, der erstatter det oprindelige system med generalforsamlinger. Det er naturligvis afgørende, at forslaget giver mulighed for at praktisere denne opbygning af medlemsstyret, hvilket ikke klart fremgår af forslaget. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, hvis det af forslaget klart ville fremgå, at et SCE's medlemsstyre vil kunne opbygges med et repræsentativt demokrati.

Herudover ønsker Danske Andelsselskaber en præcisering af begrebet "legitim interesse", jf. forslaget artikel 15. Endelig har Danske Andelsselskaber flere specifikke bemærkninger.

Advokatrådet påskønner arbejdet med muliggørelsen af etablering af et europæisk andelsselskab. Udviklingen i andelssektoren med etablering af multinationale andelsselskaber vil efter Advokatrådets opfattelse nødvendiggøre en sådan regulering.

Dansk andelsret er karakteriseret ved sin aftalefrihed. Når rammerne for det nationale danske andelsselskab således er aftalebaseret, kan det være en vanskelig opgave at fastsætte statutter for et europæisk andelsselskab. Tidligere forsøg på at lovgive på området er dog heller ikke gennemført. Særlig henviser Advokatrådet til, at det nøje bør påses, at definitionerne af et andelsselskab i hhv. da nsd andelsret og dansk andelsskatteret er opfyldt. Så vidt ses, kan reglerne i udkastene ikke opfylde disse. Således kan der optages medlemmer, der er passive investorer, ligesom overskuddet alene kan fordeles på grundlag af indskudt kapital.

En række af detailreglerne er anderledes end de normalt anvendte i danske andelsselskaber, hvorfor opmærksomheden henledes på, at der i de tilfælde, hvor en dansk andelslov skal gennemføres, skal foretages en nøje udredning af, hvorvidt de i udkastene foreliggende regler umiddelbart vil være anvendelige i så henseende.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR) har noteret sig, at forslaget indholdsmæssigt er i overensstemmelse med det oprindelige fremsatte forslag fra 1995, men redigeret, så det i systematik og formuleringer svarer til forordningsteksten vedrørende Det Europæiske Selskab (SE).

FSR ser dog gerne, at terminologien, hvis det tidsmæssigt er muligt, ajourføres og tilpasses udviklingen på bl.a. regnskabsområdet. Således burde reglerne om lovpligtig reservefond (art. 68) udgå. Desuden bør formuleringen i art. 71, stk. 2 præciseres. Det er i Danmark kun visse andelsselskaber, der har pligt til at offentliggøre årsrapporter. Formuleringen kunne derfor være: " Er et andelsselskab af tilsvarende st& oslash;rrelse ifølge lovgivningen...". Foreningen vil dog finde det naturligt, at alle europæiske andelsselskaber får pligt til at offentliggøre årsrapporter på samme måde som f.eks. aktie- og anpartsselskaber (dvs. hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen el.lign.) og til at lade årsrapporten underkaste ekstern revision, jf. art. 73 og 74.

ash;re årsrapporter. Formuleringen kunne derfor være: " Er et andelsselskab af tilsvarende st&

FDB henviser til deres tidligere bemærkninger i forbindelse med det oprindelige forslag fra 1995, (Euro Coop's (de europæiske brugsforeningers fælles forening), vedlagt udkast til "Position Paper". FDB understreger, at der ikke er ændret i teksten i forhold til FDB's bemærkninger.

I lighed med Danske Andelsselskaber mener FDB, at der ikke er taget højde for de sofistikerede ordninger for forskellige typer repræsentativt medlemsdemokrati, jf. art. 65. Således som bestemmelsen foreligger i sin nuværende form, er denne ubrugelig som instrument for store andelsvirksomheder med mange medlemmer. Dette gælder både fsva. landbrugets store andelsselskaber og for brugsforeningsbevægelsens andelsselskaber.

- **Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser**

Forslaget vil med det foreliggende udkast muligvis medføre dansk følgelovgivning om SCE, herunder hjemmel til registrering i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Forslaget skønnes på nuværende tidspunkt kun i begrænset omfang at få statsfinansielle konsekvenser. Omfanget af en følgelovgivning er usikkert, da det endelige behov for regulering ikke kendes på indeværende tidspunkt.

- **Samfundsøkonomiske konsekvenser**

Da forslaget er et tilbud til virksomhederne, kan der ikke gives et skøn over forslagets samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Tidligere forelæggelser i Europaudvalget

Forordningsforslaget har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg ved aktuelt notat den 2. juni 1995 til orientering.